

Базавлук А. В.,
аспірант, ДВНЗ «КНЕУ
імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ

Bazavluk A. V.,
aspirant, Kyiv National Economic
University by Vadim Getman
Kyiv

**КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ
НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ
ТРАНСПОРТІ УКРАЇНИ
ЯК ОДИН ІЗ ФІНАНСОВИХ
ІНСТРУМЕНТІВ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ**

**THE CAPITAL INVESTMENTS
TO THE RAILWAY TRANSPORT
OF UKRAINE AS ONE
OF THE FINANCIAL
INSTRUMENTS OF PROVIDING
ENTERPRISES DEVELOPMENT**

Досліджено ефективність інвестиційних проектів на залізничному транспорті України. Запропоновано інвестиційну політику підприємств залізничного транспорту.

Efficiency of investment projects to the railway transport is explored. The investment policy of the railway transport enterprises is offered.

Необхідність забезпечення стабільного економічного зростання в умовах трансформаційних змін в економіці України висуває на перший план проблему формування ресурсів для впровадження ефективної інвестиційної політики на вітчизняних підприємствах. Адже саме капітальні інвестиції посідають одне із найважливіших місць серед фінансових механізмів економічного стимулювання і стабільного розвитку підприємств окремих галузей та економіки в цілому. Починаючи із здобуття незалежності, в Україні не раз декларувалися принципи інвестиційного шляху розвитку національної економіки. Існує низка різноманітних програм, затверджених на найвищому державному рівні, які спрямовані на створення сприятливого інвестиційного клімату, захист інвестицій та інвесторів. На практиці ж маємо їхню низьку практичну спрямованість, що знаходить своє відображення в моральному та фізичному старінні основних фондів базових галузей промисловості, погіршенні їх фінансового стану та конкурентоспроможності. Такі тенденції є характерними і для підприємств залізничного транспорту, взятих за об'єкт дослідження [1].

Причини, що обумовлюють необхідність інвестицій у цілому, можна підрозділити на 3 види: відновлення наявної матеріально-

технічної бази, нарощування обсягів виробничої діяльності, освоєння нових видів діяльності.

Розробка інвестиційних проектів необхідна будь-якому підприємству. Ухвалення інвестиційних рішень неможливе без обліку таких факторів, як: вид інвестицій, вартість інвестиційного проекту, обмеженість фінансових ресурсів, ризик, зв'язаний із прийняттям того чи іншого рішення та ін. Одним із таких методів є розробка бюджету капітальних вкладень. Під капітальними вкладеннями розуміються інвестиції в основний капітал, у тому числі нове будівництво, розширення, реконструкцію і технічне переозброєння діючих одиниць підприємств, придбання машин, устаткування, проектно-дослідницькі роботи та ін. Співвідношення різних видів витрат, їхня внутрішня побудова встановлюються при плануванні капітальних вкладень. На нашу думку, особливу увагу слід приділити питанню про те, яким повинно бути співвідношення елементів простого і розширеного відтворення при здійсненні капітальних вкладень [2].

Своєчасне і повне відтворення основних фондів залізничного транспорту є підґрунтям конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках перевезень, впливає на розвиток вітчизняної мережі міжнародних транспортних коридорів, транзитний потенціал транспортної системи України. Адже на сьогодні питома вага залізничного транспорту в загальному вантажообігу становить близько 85 %, а в пасажирообороті — 45 % [3].

На жаль, у той же час маємо не дуже втішливу статистику. Так, обсяги перевезень 2009 р. становили 73,04 % обсягів перевезень 2008 р.; обсяги вантажообігу у 2009 р. теж скоротились — 71,03 % обсягів вантажообігу у 2008 р. Подібні тенденції скорочення спостерігались і в попередніх роках. Лише I квартал 2010 р. показав позитивні результати [5]. До переліку проблем залізничного транспорту (зменшення обсягів перевезень, прибутку) додається катастрофічний стан рухомого складу. Вирішення може бути тільки одне — здійснення капітального інвестування підприємств залізничного транспорту України. Досвід Німеччини та Швейцарії, країн, що здійснюють найбільше інвестицій у розвиток залізничної інфраструктури, свідчить про їх ефективність та доцільність [3].

Необхідною є державна підтримка, оскільки на сьогодні маємо чимало ініціатив урядів України, покликаних полегшити долю інших галузей економіки, які потрапили у важке фі-

нансово-економічне становище (як, приміром, підтримка гірничо-металургійного комплексу, зокрема за рахунок зниження тарифу на перевезення вантажів), залізничники виконують. Свої ж проблеми розв'язують в основному самостійно. У тому числі за рахунок внутрішньокорпоративного субсидування окремих операцій. Найбільшу проблему, скорочення обсягу перевезень, вирішують запровадженням антикризових програм [3].

Негативною стороною кредитування підприємств залізничного транспорту України іноземними банками є тенденція до поступового збільшення частки кредитів, які надаються в іноземній валюті, а якщо вони надаються в національній валюті, то існує певне валютне хеджування, яке прив'язане до котировок, що по суті робить ці кредити також валютними.

Аналіз сучасної практики здійснення капітальних інвестицій у розвиток підприємств залізничного транспорту показав як ряд особливостей проблемного характеру, так і їх значний економічний ефект (створення швидкісного руху пасажирських поїздів, укладання «оксамитового шляху», впровадження сучасної рейкозварювальної та колійних машин, валютні надходження від їх експорту, додаткові робочі місця на вітчизняних машинобудівних підприємствах). Таким чином, з огляду світового досвіду, доцільним було б запровадження на підприємствах залізничного транспорту України продуманої інвестиційної політики, яка б з урахуванням сучасних економічних і соціальних умов поєднувала б у собі найприйнятніші риси європейської моделі управління капітальними інвестиціями.

Література

1. В. Глухов. Характеристика ефективності використання різних джерел фінансування капітальних інвестицій в Україні // Ринок цінних паперів України. — 2009. — № 1—2.
2. І.О. Леньохіна. Планування капітальних інвестицій на підприємствах в умовах нестабільного зовнішнього середовища // Інвестиції: практика та досвід. — 2008. — № 17.
3. www.magistral-uz.com.ua
4. <http://economics.unian.net/ukr/detail/56409>
5. <http://www.uz.gov.ua>
http://www.dt.ua/img/st_img/2009/773/09_vo_send_ukr.gif